

กฎหมายควรรู้

โดย

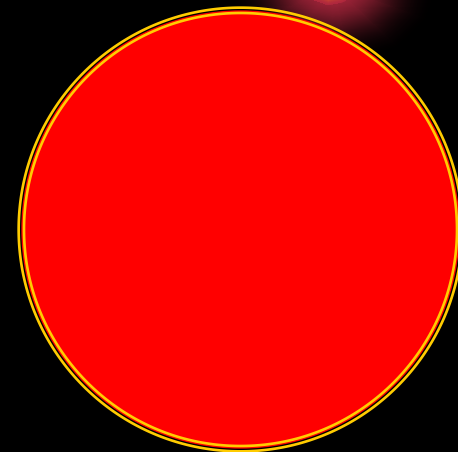
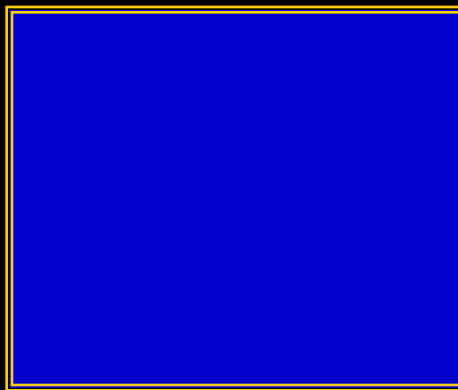
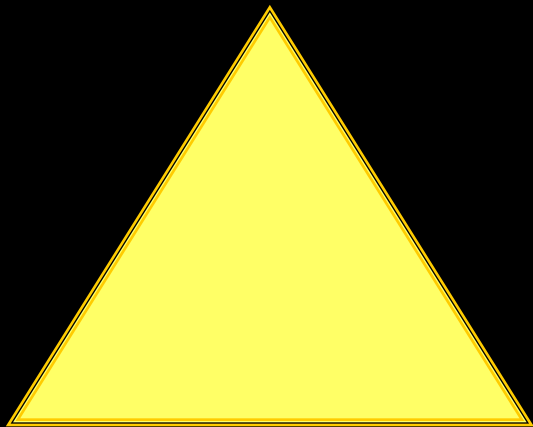
รองศาสตราจารย์บัญชา วิทยอนันต์

(นบ.,รป.,นม.,น.บ.ท.)

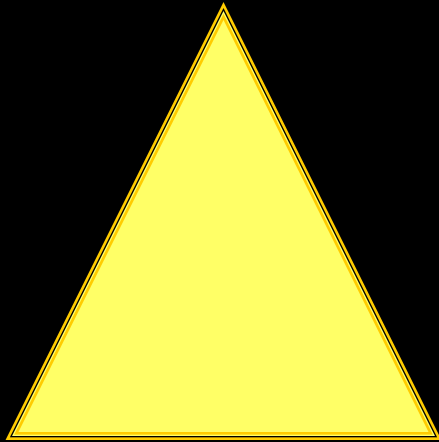

- รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนักศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา
- คณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมาย

ก่อนอื่นต้องทำความเข้าใจถึง
ลักษณะของผู้เข้ารับการอบรม

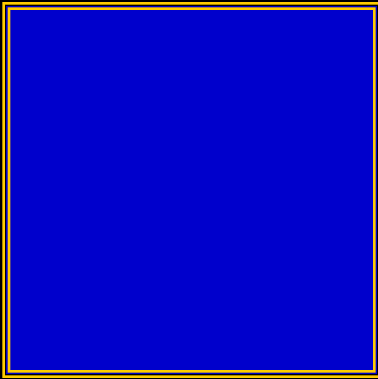

ลักษณะเด่น

1. ฉลาด หลักแหลม ปฏิภาณไหวพริบดี (กะล่อน)
 2. ช่างพูด จิตใจร้ายแรง (จนเข้าข่ายตึงต๊อง)
 3. ขยันทำงาน ชอบหากำไร (โดยไม่สนใจสิ่งอื่นๆ)
 4. ฐานะทางการเงินดี ร่ำรวยในขั้นเศรษฐี
- : เหมาะกับเป็นผู้ประกอบการกิจการค้า
(ฉลาดแกมโกง)
- ข้อเสีย เพื่อนน้อย มักอาภัพในเรื่องของความรัก

ลักษณะเด่น

1. เป็นคนสุขุม ความคิดหนักแน่น มั่นคง ถือสัจวาจา

2. เป็นคนมองโลกในแง่ดี มีพรรคพวกเพื่อนฝูงมาก

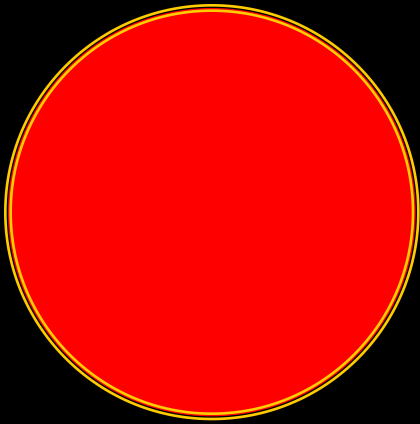
3. เป็นผู้มีเสน่ห์ห้าวต่อเพศตรงข้าม/ผู้ใหญ่เอ็นดู

4. เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต โดยเฉพาะความซื่อตรง

จนกลายเป็นถูกเอารัดเอาเปรียบ โดยเฉพาะจากเพื่อนๆ
ข้อเสีย จน มักเดือดร้อนเพราะเพื่อน

: การรับราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเป็นลูกจ้างที่ดีได้

ลักษณะเด่น

1. เป็นคนที่มีความคิด อุดมคติ ทัศนคติ เจตคติ
ตลอดถึงเป้าหมาย จุดมุ่งหมายในชีวิตต่อสิ่งๆ เดียว
จนกลายเป็นความหมกมุ่น
“เป็นคนหมกมุ่นในเรื่องเพศเท่านั้นในชีวิต (บ้ากาม)”

หัวข้อการบรรยาย

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
2. พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546
3. กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ไม่ประสงค์จะ
รับบริการสาธารณสุข ที่เป็นไปเพื่อยืดการตายในวาระ
สุดท้ายของชีวิต หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วย
พ.ศ. 2553

1. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

1.1 กู้ยืมเงิน

1.2 สัญญาค้ำประกัน

1.3 ครอบครัว

1.4 มรดก

1.1 กู้ยืมเงิน

มาตรา 653 การกู้ยืมเงินกว่าสองพันบาทขึ้นไปนั้น ถ้ามิได้มี
หลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือ
ชื่อผู้ยืมเป็นสำคัญ ท่านว่าจะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่

มาตรา 654 ห้ามมิให้คิดดอกเบี้ยเกินร้อยละ 15 ต่อปี

ผล ดอกเบี้ยเป็นโมฆะทั้งหมด

พ.ร.บ. ห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด

(มาตรา 3)

พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558

ผู้ทวงถามหนี้

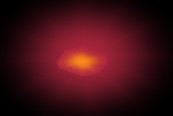
1. เจ้าหนี้ผู้ให้สินเชื่อ
2. ผู้ประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค
3. ผู้จัดให้มีการเล่นการพนันตามปกติธุระ
4. เจ้าหนี้อื่นที่มีสิทธิรับชำระหนี้อันเกิดจากการค้าปกติ
5. ผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าหนี้/ผู้รับมอบช่วง
6. ผู้ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้/ผู้รับมอบอำนาจ

พระราชบัญญัติการทวงถามหนี้ พ.ศ. 2558

ลูกหนี้

1. ลูกหนี้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา และหรือ
2. ผู้ค้ำประกันผู้เป็นบุคคลธรรมดา

ข้อห้ามสำหรับผู้ทวงถามหนี้

1. ห้ามผู้ทวงถามหนี้กระทำการทวงถามหนี้ในลักษณะ ดังต่อไปนี้ (มาตรา 11)

- (1) การข่มขู่ การใช้ความรุนแรง การกระทำอื่นใดที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกาย ชื่อเสียง หรือทรัพย์สินของลูกหนี้
- (2) การใช้วาจาหรือถ้อยคำที่เป็นการดูหมิ่นลูกหนี้ หรือผู้อื่น
- (3) การแจ้งหรือเปิดเผยเกี่ยวกับความเป็นหนี้ของลูกหนี้ให้แก่ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทวงถามหนี้
- (4) การติดต่อลูกหนี้โดยไปรษณียบัตร เอกสารเปิดผนึก โทรสาร หรือสิ่งอื่นใดที่ส่งให้ทราบว่าเป็นการทวงถามหนี้อย่างชัดเจน
- (5) การใช้ข้อความ เครื่องหมาย สัญลักษณ์หรือชื่อทางธุรกิจของผู้ทวงถามหนี้บนซองจดหมายในการติดต่อลูกหนี้ ที่ทำให้เข้าใจได้ว่าเป็นการติดต่อเพื่อทวงถามหนี้
- (6) การทวงถามหนี้ที่ไม่เหมาะสมในลักษณะอื่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

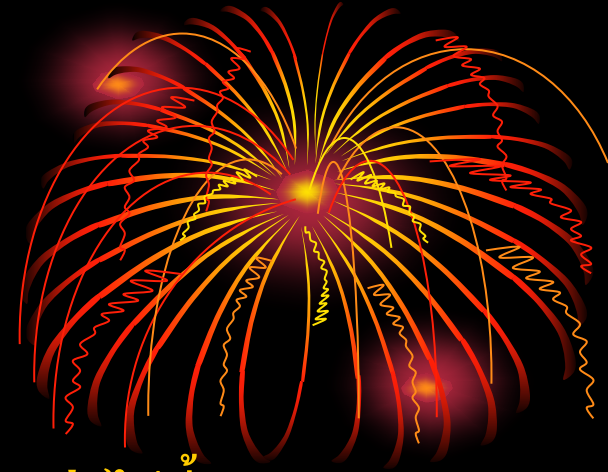
ข้อห้ามสำหรับผู้ทวงถามหนี้

2. ห้ามผู้ทวงถามหนี้กระทำการทวงถามหนี้ในลักษณะที่เป็นเท็จ หรือทำให้เกิดความเข้าใจผิด ดังนี้ (มาตรา 12)

- (1) การแสดงหรือการใช้ข้อความ เครื่องหมาย สัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่ทำให้เข้าใจว่าเป็นการกระทำของศาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานของรัฐ
- (2) การแสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าการทวงหนี้เป็นการกระทำโดยทนายความ สำนักงานทนายความหรือสำนักงานกฎหมาย
- (3) การแสดงหรือมีข้อความที่ทำให้เชื่อว่าจะถูกดำเนินคดี หรือจะถูกยึดหรืออายัดทรัพย์หรือเงินเดือน
- (4) การติดต่อหรือการแสดงตนให้เชื่อว่ามีผู้ทวงถามหนี้ดำเนินการให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิตหรือรับจ้างบริษัทข้อมูลเครดิต

ข้อห้ามสำหรับผู้ทวงถามหนี้

3. ห้ามผู้ทวงหนี้กระทำการทวงหนี้ในลักษณะที่ไม่เป็นธรรม ดังต่อไปนี้ (มาตรา 13)

(1) การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใดๆ เกินกว่าอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

(2) การเสนอหรือจูงใจให้ลูกหนี้ออกเช็คทั้งที่รู้อยู่ว่าลูกหนี้อยู่ในฐานะที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้

ข้อห้ามสำหรับผู้ทวงถามหนี้

4. ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการดังต่อไปนี้

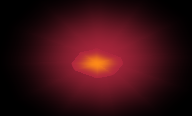
(1) ประกอบธุรกิจทวงถามหนี้

(2) ทวงถามหนี้หรือสนับสนุนการทวงถามหนี้ที่มีใช้ของตน เว้นแต่เป็นหนี้ของ คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือกรณีมีอำนาจกระทำตามกฎหมาย (มาตรา 14)

โทษ

โทษสูงสุด

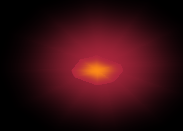
จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 5 แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การคำประกัน

คำประกันด้วยบุคคล

คำประกันด้วยทรัพย์ (จำนอง, จำน่า)

กล่าวเฉพาะการค้ำประกันด้วยบุคคล

มาตรา 680 อันว่าค้ำประกันนั้นคือ สัญญาซึ่งบุคคลภายนอกคนหนึ่ง เรียกว่า ผู้ค้ำประกัน ผูกพันตนต่อเจ้าหนี้คนหนึ่ง เพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้

อนึ่ง สัญญาค้ำประกันนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง ลงลายมือชื่อผู้ค้ำประกันเป็นสำคัญ ท่านว่าจะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่

ผลของการคำประกัน

1. เมื่อลูกหนี้ผิดนัด ให้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกัน ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ ก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะไปถึงผู้ค้ำประกันไม่ได้ (พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2557 (10 พ.ย. 57) (มาตรา 686)
2. ผู้ค้ำประกันมีสิทธิให้เจ้าหนี้ไปทวงถามกับลูกหนี้ก่อน (มาตรา 689)
3. เมื่อเจ้าหนี้ทวงถาม (มาตรา 686) หากผู้ค้ำประกันพิสูจน์ได้ว่าลูกหนี้มีทาง จะชำระหนี้ได้ ผู้ค้ำประกันให้เจ้าหนี้ไปบังคับเอากับทรัพย์สินของลูกหนี้ ก่อนได้
4. ถ้าเจ้าหนี้มีทรัพย์สินของลูกหนี้ยึดถือไว้เป็นประกัน ให้เจ้าหนี้บังคับชำระหนี้ จากตัวทรัพย์สินที่เป็นประกันก่อน (มาตรา 690)

ห้ามผู้ค้าประกันรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วม

(มาตรา 681/1)

ความรับผิดอย่าง
ลูกหนี้ร่วม

สิทธิเรียกร้องเรียก
ลูกหนี้ชำระหนี้
ก่อน
(มาตรา 688)

สิทธิเรียกร้องบังคับ
จากทรัพย์สิน
ลูกหนี้ก่อน
มาตรา 689)

สิทธิเรียกร้องบังคับ
จากหลักประกัน
ของลูกหนี้ก่อน
มาตรา 690)

การให้ทรัพย์สินแก่บุตรหลาน (สัญญาให้)

การยกที่ดิน/ทรัพย์สินให้แก่บุตร-หลาน

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การให้คือ ให้สัญญาที่บุคคลหนึ่งโอนทรัพย์สินของตนให้โดยเสน่หาแก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า “ผู้รับ” และผู้รับยอมรับเอาทรัพย์สินนั้น (มาตรา 521)

ประโยชน์ของการยกทรัพย์สิน เช่น บ้านที่ดิน
ทรัพย์สิน อื่นๆ ให้แก่ บุตรหลาน ระหว่างที่มีชีวิตอยู่

1. ผู้รับจะได้ชื่นชมยินดี และแสดงความกตัญญูต่อผู้ให้ขณะ
มีชีวิต
2. ไม่มีข้อพิพาทด้านการแบ่งมรดกกันในภายหลัง
3. ผู้รับไม่อาจขับไล่จากที่ดินและบ้านได้

ข้อแนะนำในการให้ทรัพย์สินแก่บุตรหลาน กรณีเป็น บ้าน หรือที่ดิน

1. ผู้ให้ควรจดทะเบียนสิทธิเก็บกินให้แก่ตนเองและ
คู่สมรสไว้ตลอดชีวิตด้วย

กฎหมายกำหนดดังนี้ ผู้ทรงสิทธิเก็บกินมีสิทธิ
ครอบครองใช้และถือเอง ซึ่งประโยชน์แห่งทรัพย์สินนั้น
(มาตรา 1417) และ

สิทธิเก็บกินนั้นจะก่อให้เกิดโดยมีกำหนดเวลา หรือตลอดชีวิต
ของผู้ทรงสิทธิก็ได้ ถ้าไม่มีกำหนดเวลา ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า
สิทธิเก็บกินมีอยู่ตลอดชีวิตของผู้ทรงสิทธิ (มาตรา 1418)

2. ผู้ให้จะต้องจดทะเบียนสิทธิเก็บกินดังกล่าวต่อเจ้าหน้าที่
พนักงานที่ดินในเขตพื้นที่ดินนั้นตั้งอยู่

1.4 ครอบครัว (เกี่ยวกับทรัพย์สินระหว่างสามีภรรยา)

มี 2 กรณี

1. สินส่วนตัว

2. สินสมรส

1. สิ้นส่วนตัว ได้แก่ ทรัพย์สิน

- ที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอยู่ก่อนสมรส
- ที่เป็นเครื่องใช้สอยส่วนตัว เครื่องแต่งกาย หรือเครื่องประดับกาย ตามควรแก่ฐานะ หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ หรือวิชาชีพของกลุ่มสมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
- ที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้มาระหว่างสมรส โดยการรับมรดก หรือโดยการให้โดยเสน่หา
- ที่เป็นของหมั้น

*สินส่วนตัวของกลุ่มสมรสฝ่ายใดให้ฝ่ายนั้นเป็นผู้จัดการ

2. สินสมรส ได้แก่ ทรัพย์สิน

- ที่คู่สมรสได้มาระหว่างสมรส
- ที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้มาระหว่างสมรส โดยพินัยกรรม หรือโดยการให้เป็นหนังสือ เมื่อพินัยกรรมหรือ หนังสือยกให้ ระบุว่าสินสมรส
- ที่เป็นดอกผลของสินส่วนตัว

การจัดการสินสมรสที่สามีภริยาต้องจัดการร่วมกัน หรือ ได้รับความยินยอมของอีกฝ่าย

1. ขาย แลกเปลี่ยน ขายฝาก ให้เช่าซื้อ จำนอง ปลดจำนองหรือโอน สิทธิจำนอง ซึ่งอสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ที่อาจจำนองได้
2. ก่อตั้งหรือกระทำให้สิ้นสุดลง ทั้งหมดหรือบางส่วนซึ่งภาระ จำยอม สิทธิอาศัย สิทธิเหนือพื้นดิน สิทธิเก็บกิน หรือ ภาระติด พันในอสังหาริมทรัพย์
3. ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์เกิน 3 ปี

การจัดการสินสมรสที่สามีภริยาต้องจัดการ ร่วมกัน หรือได้รับความยินยอมของอีกฝ่าย

4. ให้กู้ยืมเงิน

5. ให้โดยเสนาห์ เว้นแต่การให้ที่พอสมควรแก่ฐานะานุรูปของ
ครอบครัว เพื่อการกุศล เพื่อการสังคม หรือตามหน้าที่ธรรมจรรยา

6. ประนีประนอมยอมความ

7. มอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการวินิจฉัย

8. นำทรัพย์สินไปเป็นประกันหรือหลักประกันต่อเจ้าพนักงานหรือศาล

ผลของการไม่จัดการสินสมรสร่วมกัน
หรือโดยที่อีกฝ่ายหนึ่งไม่ยินยอม

ถ้าคู่สมรสฝ่ายใดได้ทำนิติกรรมดังกล่าวไปแต่เพียงฝ่ายเดียว
หรือโดยปราศจากความยินยอมของคู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่ง
คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งอาจฟ้องให้ศาลเพิกถอนนิติกรรมนั้นได้

เว้นแต่ คู่สมรสอีกฝ่ายหนึ่งได้ให้สัตยาบันแก่นิติกรรมนั้นแล้ว

หนังสือของสามภรรยา

- * ถ้าสามีหรือภรรยาต้องรับผิดชอบส่วนตัว เพื่อชำระหนี้ที่ก่อไว้ ก่อนหรือระหว่างสมรส ให้ชำระหนี้นั้น ด้วยสินส่วนตัวของฝ่ายนั้นก่อน เมื่อไม่พอจึงให้ชำระด้วยสินสมรสที่เป็นของฝ่ายนั้น
- * ถ้าสามี ภรรยา เป็นลูกหนี้ร่วมกันให้ชำระหนี้นั้นจากสินสมรส และสินส่วนตัวของทั้งสองฝ่าย

หน้าที่สามมีภารกิจก่อให้เกิดขึ้นในระหว่างสมรส

- หน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการบ้านเรือน และจัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับครอบครัว การอุปการะเลี้ยงดูตลอดถึงการรักษาพยาบาลบุคคลในครอบครัวและการศึกษาของบุตรตามสมควรแก่อัธภาพ
- หน้าที่เกี่ยวข้องกับสินสมรส
- หน้าที่เกิดขึ้นเนื่องจากการงานซึ่งสามี ภริยาทำด้วยกัน
- หน้าที่สามีหรือภริยาก่อขึ้น เพื่อประโยชน์ตนฝ่ายเดียว แต่อีกฝ่ายหนึ่งได้ให้สัตยาบัน

กรณีที่มีภริยาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัน

- ทรัพย์สินที่มีภริยามีมาก่อนอยู่ด้วยกัน ของฝ่ายใดก็เป็นของฝ่ายนั้น
- ทรัพย์สินที่ได้ทำมาหาได้ร่วมกันระหว่างที่อยู่ด้วยกันไม่ถือว่าเป็นสินสมรส
- แต่ถือว่าทรัพย์สินนั้นเป็นกรรมสิทธิ์รวมต้องนำมาแบ่งกันคนละครึ่ง

1.5 กฎหมายมรดก

1) ความหมาย

- (1) ทรัพย์สิ้น
- (2) สิทธิ
- (3) หน้าที่
- (4) ความรับผิดชอบของผู้ตายที่มีอยู่ก่อนตายหรือในขณะที่ถึงแก่ความตาย

1.5 กฎหมายมรดก (ต่อ)

2) มรดกตกทอดแก่ใคร

⇒ ทายาท ⇒ เมื่อเจ้ามรดกถึงแก่ความตาย

3) ทายาท ทายาทโดยธรรม

ทายาทโดยพินัยกรรม

หมายเหตุ มรดกที่ไม่มีผู้รับมรดกนั้นตกแก่แผ่นดิน

การจัดการมรดก

ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานอัยการ จะร้องขอต่อศาล
ขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกได้กรณีดังต่อไปนี้

- เมื่อเจ้ามรดกตาย ทายาทโดยธรรมหรือผู้รับพินัยกรรมได้สูญหายไปหรืออยู่นอกราชอาณาจักรหรือเป็นผู้เยาว์
- เมื่อผู้จัดการมรดกหรือทายาทไม่สามารถหรือไม่เต็มใจที่จะจัดการหรือมีเหตุขัดข้องในการจัดการในการแบ่งปันมรดก
- เมื่อข้อกำหนดในพินัยกรรมซึ่งตั้งผู้จัดการมรดกไว้ไม่มีผลบังคับได้ด้วยประการใด ๆ

บุคคลที่ไม่สามารถเป็นผู้จัดการมรดกได้

- ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะแล้ว
- บุคคลวิกลจริตหรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ
- บุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ใครเป็นผู้ร้องขอจัดการมรดก

- ทายาท ทายาทโดยพินัยกรรมหรือทายาทโดยธรรม เช่น บิดา มารดา บุตร คู่สมรส พี่น้อง ปู่ย่าตายาย ลุงป้า น้า อา
- ผู้มีส่วนได้เสีย เช่น เจ้าหนี้ เจ้าของรวม
- พนักงานอัยการ (โดยมีทายาทมาร้องขอ)

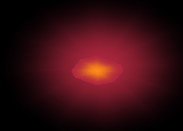
เอกสารในการยื่นคำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก

- ทะเบียนบ้านของผู้ตาย
- ใบมรณะบัตรของผู้ตาย
- ทะเบียนบ้านของผู้ร้องขอ
- บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้องขอ
- ทะเบียนสมรส
- เอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย
- ทะเบียนของทายาท
- บัตรประจำตัวประชาชนของทายาท
- เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับคดี

5) ลำดับชั้นของทายาท (มาตรา 1629)

1. ผู้สืบสันดาน
 2. บิดา มารดา
 3. พี่น้องร่วมบิดา มารดาเดียวกัน
 4. พี่น้องร่วมแต่บิดา หรือมารดาเดียวกัน
 5. ปู่ ย่า ตา ยาย
 6. ลุง ป้า น้า อา
- คู่สมรสที่ยังมีชีวิตอยู่ก็เป็นทายาทโดยธรรม
เทียบเท่าชั้น (1)

การรับมรดกของคู่สมรส

1. ให้แบ่งสินสมรสระหว่างสามีภริยาก่อน

2. คู่สมรสมีสิทธิรับมรดก ตามมาตรา 1629 วรรคสอง ดังนี้

(1) ถ้ามีผู้สืบสันดาน ที่ยังมีชีวิตอยู่ หรือมีผู้รับมรดกแทนที่แล้วแต่กรณี คู่สมรสมีสิทธิได้รับมรดกเสมือนทายาทชั้นบุตร

(2) ถ้ามีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันหรือมีผู้รับมรดกแทนที่ หรือถ้าไม่มีผู้สืบสันดาน แต่มีบิดามารดา แล้วแต่กรณี คู่สมรสมีสิทธิรับมรดกทั้งหนึ่ง

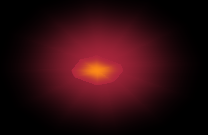
(3) ถ้ามีทายาท พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาด้วยกัน หรือมีผู้รับมรดกแทนที่ หรือมีปู่ย่าตายาย แล้วแต่กรณี คู่สมรสมีสิทธิได้รับมรดกสองในสามส่วน

(4) ถ้าไม่มีทายาท ตามมาตรา 1629 คู่สมรสมีสิทธิได้รับมรดกทั้งหมด
มรดกที่ไม่มีผู้รับ มาตรา 1753 มรดกตกแก่แผ่นดิน

พินัยกรรม

พินัยกรรม แบ่งออกเป็น 5 ประเภท

- (1) แบบธรรมดา (มาตรา 1656)
- (2) แบบเขียนเอง (มาตรา 1657)
- (3) แบบเอกสารฝ่ายเมือง (มาตรา 1658)
- (4) แบบลับ (มาตรา 1660)
- (5) แบบทำด้วยวาจา (มาตรา 1663)

2. พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ผู้สูงอายุ (ม.3) บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและ มีสัญชาติไทย

สิทธิของผู้สูงอายุ (ม.11)

ผู้สูงอายุมีสิทธิได้รับความคุ้มครองส่งเสริมและการ
สนับสนุนในด้านต่างๆ ดังนี้

- (1) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข
- (2) การศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็น
ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต
- (3) การประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม

2. พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ผู้สูงอายุ (ม.3) บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและ มีสัญชาติไทย (ต่อ)

- (4) การพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม
- (5) การอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุ
ในอาคาร สถานที่ ฯลฯ
- (6) การช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม
- (7) การยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ
- (8) การช่วยเหลือผู้สูงอายุซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกรังแกหรือ
แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรือถูกทอดทิ้ง

2. พ.ร.บ. ผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ผู้สูงอายุ (ม.3) บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและ มีสัญชาติไทย (ต่อ)

- (9) การให้คำแนะนำ ปรีกษา ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องในทางคดีหรือในทางการแก้ไขปัญหาคอครบถ้วน
- (10) การจัดที่พักอาศัย อาหารและเครื่องนุ่งห่มให้ตามความจำเป็นอย่างทั่วถึง
- (11) การสงเคราะห์เบี้ยยังชีพตามความจำเป็นอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- (12) การสงเคราะห์ในการจัดการศพตามประเพณี
- (13) การอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

กฎหมายเกี่ยวกับการไม่ประสงค์
จะรับบริการสาธารณสุข
ที่เป็นเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้าย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- พ.ร.บ. สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 (มาตรา 12)
- กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการ
หนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิต หรือเพื่อยุติการทรมานจากการเจ็บป่วย พ.ศ. 2553

ปัญหาของประเด็นนี้

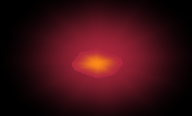
เทคโนโลยีทางการแพทย์ก้าวหน้ามาก ทำให้การตายลดลง แต่ไม่สามารถรักษาให้หายได้ทำให้ผู้ป่วยได้รับทุกข์เวทนา ทรมาณต่อกายและจิตใจ และอาจเกิดภาวะปัญหาแทรกซ้อน เช่น

- (1) แพทย์หรือสถานบริการสาธารณสุข จะเลี้ยผู้ป่วยเพื่อหวังการรักษาพยาบาล
- (2) แพทย์อาจเลี้ยผู้ป่วยเพื่อทดลองรักษาแบบต่าง
- (3) แพทย์อาจเลี้ยผู้ป่วยเพื่อมิให้ตนเสียชื่อเสียง
- (4) แพทย์อาจเลี้ยผู้ป่วยเพื่อไม่สามารถตัดสินใจได้หรือไม่กล้าตัดสินใจ

เหตุที่ต้องมีหนังสือ / แสดงเจตนา

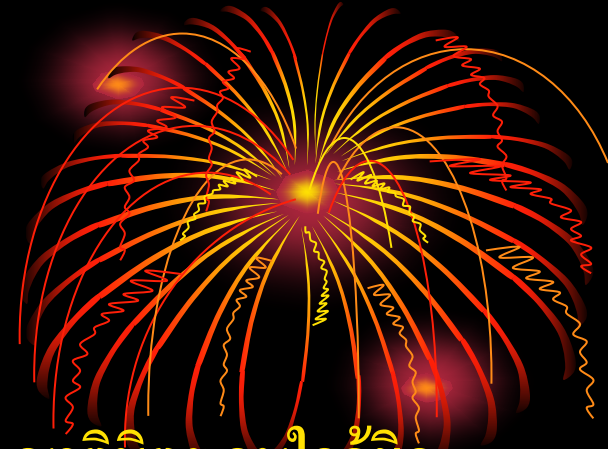

1. ให้หลุดพ้นจากความทุกข์ ทรมาน
2. ไม่ต้องการเป็นภาระของญาติพี่น้อง
3. ไม่ต้องการให้มีค่าใช้จ่ายสูงๆ
4. ไม่มั่นใจในการได้รับการบริการ

1. ผู้ป่วยที่อยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิต สามารถแสดงความประสงค์ที่จะ
ได้รับบริการทางการแพทย์ เช่น การใช้เครื่องมือทางการแพทย์เพื่อไปยืด
ความเจ็บป่วยทรมานโดยไม่จำเป็นหากแต่ผู้ป่วยยังคงได้รับการดูแลจาก
แพทย์ พยาบาล ตามความเหมาะสมเพื่อบรรเทาความเจ็บปวดและ
อาการต่างๆ
2. บุคคลทั่วไปหรือผู้ป่วยที่มีสติสัมปชัญญะดี สามารถทำหนังสือแสดง
เจตนาตามมาตรา 12 ได้ด้วยตนเอง แต่ควรปรึกษาหารือแพทย์ พยาบาล
ที่มีความเข้าใจเรื่องนี้ ในกรณีผู้ป่วยเด็กนั้น ควรให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองหรือ
ญาติที่ให้การดูแลมีส่วนร่วมใน การปรึกษาหารือกับแพทย์

3. ผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาควรแจ้งให้คนในครอบครัว ญาติมิตร คนใกล้ชิดได้รับทราบเรื่องการทำหนังสือดังกล่าว
4. แพทย์ พยาบาลที่ดูแลผู้ป่วยตามหนังสือแสดงเจตนาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย เพราะทำด้วยเจตนาดีตามความประสงค์ของผู้ป่วย และกฎหมายสุขภาพแห่งชาติให้ความคุ้มครองไว้
5. แพทย์ พยาบาลควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรคหรือสภาพของผู้ป่วยแก่ผู้ป่วยหรือญาติตามความเป็นจริง ไม่ควรปิดบังข้อมูลใดๆ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงช่วงเวลาและจังหวะที่เหมาะสม

6. สถานพยาบาลหรือโรงพยาบาล ควรจัดทำแบบฟอร์มหนังสือแสดงเจตนา เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ป่วยหรือผู้ที่ต้องการทำหนังสือแสดงเจตนา
7. แพทย์ พยาบาล ควรอธิบายขั้นตอนการทำหนังสือแสดงเจตนา ดังกล่าวให้ผู้ป่วย หรือญาติทราบ

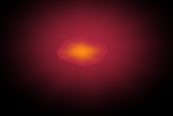
หนังสือแสดงเจตนา

หนังสือแสดงเจตนา หมายความว่า หนังสือซึ่งบุคคลแสดง
เจตนาไว้ล่วงหน้าว่าไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุขที่เป็นไป
เพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิต หรือเพื่อยุติการทรมาน
จากการเจ็บป่วย

ข้อความและรายการในหนังสือ (ข้อ 3)

- (1) รายการแสดงข้อมูลของผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาโดยระบุชื่อ นามสกุล อายุ หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนและที่อยู่หรือหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้
- (2) วัน เดือน ปี ที่ทำหนังสือ
- (3) ชื่อ นามสกุล และหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนของพยาน และความเกี่ยวข้องกับผู้ทำหนังสือแสดงเจตนา
- (4) ระบุประเภทของการบริการสาธารณสุขที่ไม่ต้องการจะรับ
- (5) ในกรณีให้ผู้อื่นเขียนหรือพิมพ์ให้ระบุชื่อ นามสกุล ของผู้เขียนหรือผู้พิมพ์ และหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนไว้ด้วย

ข้อความและรายการในหนังสือ (ข้อ 3) (ต่อ)

ผู้ทำหนังสืออาจะระบุชื่อผู้ทำหน้าที่อธิบายความประสงค์ที่แท้จริงของผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ชัดเจน บุคคลผู้ถูกระบุชื่อต้องลงลายมือชื่อหรือลายพิมพ์นิ้วมือและหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนไว้ในหนังสือแสดงเจตนาด้วย

อาจะบรูายละเอียดอื่นๆ เช่น ความประสงค์ในการเสียชีวิต ณ สถานที่ใด การเยียวยาทางจิต การปฏิบัติตามประเพณี ความเชื่อ หลักศาสนา และให้สถานบริการสาธารณสุข ให้ความร่วมมือตามสมควร

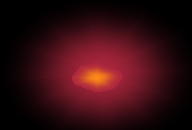

สถานที่ทำหนังสือ

สถานที่ใดก็ได้ เช่น บ้าน (ภูมิคำเนา)

โรงพยาบาล ฯลฯ

หลักเกณฑ์ทั่วไป

- (1) เพื่อผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาเข้ารับการรักษานำหนังสือแสดงเจตนายื่นต่อผู้ประกอบวิชาชีพโดยไม่ชักช้า (ข้อ 5)
- (2) การยกเลิก เปลี่ยนแปลง หนังสือให้ถือฉบับหลังสุดที่ยื่นให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีผลบังคับใช้ (ข้อ 5)

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามหนังสือ (ข้อ 6)

- (1) ในกรณีผู้ทำหนังสือมีสติดีพอสื่อสารได้ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพ
ผู้รับผิดชอบการรักษา อธิบายถึงภาวะความเป็นไปของโรคเพื่อขอ
คำยินยอมหรือปฏิเสธก่อนปฏิบัติตามหนังสือ
- (2) กรณีผู้ทำหนังสือไม่มีสติดีพอที่จะสื่อสารได้ ให้ผู้ทำหน้าที่อธิบาย
หรือญาติ ให้ผู้ประกอบวิชาชีพ อธิบายถึงภาวะตาม (1)
- (3) ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการตามหนังสือให้ผู้ประกอบ
วิชาชีพปรึกษากับผู้อธิบาย หรือญาติ โดยคำนึงถึงเจตนาของผู้ทำ
หนังสือ
- (4) ในกรณีผู้ทำหนังสือตั้งครรถ์ ให้ดำเนินการตามหนังสือได้ เมื่อผู้นั้น
พ้นสภาพตั้งครรถ์

ตัวอย่าง
หนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะรับบริการสาธารณสุข

วันที่

ข้าพเจ้า (ชื่อ-นามสกุล) อายุ.....ปี

บัตรประชาชนเลขที่

ที่อยู่ติดต่อได้

เบอร์โทรศัพท์

ขณะที่หนังสือฉบับนี้ ข้าพเจ้ามีสติสัมปชัญญะบริบูรณ์ และมีวามประสงค์ที่จะแสดงเจตนาที่จะขอตายอย่างสงบตามธรรมชาติ ไม่ต้องการให้มีการใช้เครื่องมือใดๆ กับข้าพเจ้า เพื่อยึดการตายออกไปโดยไม่ว่าเป็นและเป็นการสูญเปล่า

เมื่อข้าพเจ้าตกอยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิต หรือเมื่อข้าพเจ้าได้รับทูลชันสูตรจากการบาดเจ็บหรือโรคที่ไม่อาจรักษาให้หายได้ ข้าพเจ้าขอปฏิเสธการรักษาดังต่อไปนี้ (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. การเจาะเลือดเพื่อใส่ท่อช่วยหายใจ รวมทั้งการถอดท่อช่วยหายใจ
2. การใช้เครื่องช่วยหายใจ รวมทั้งท่อกดเครื่องช่วยหายใจ (กรณีใส่ไว้แล้ว)
3. การให้สารอาหารและน้ำทางสายยาง รวมทั้งถอดสายยาง
4. การผ่าตัดในหัวใจ.ซี.ยู (I.C.U.)
5. การกระตุ้นระบบหัวใจเวียน
6. ขบวนการฟื้นฟูหัวใจหยุด
- 7.การรักษาโรคแทรกซ้อนด้วยยาหรือวิธีการรักษาใดๆ
8.

1. สถานพยาบาลหรือโรงพยาบาล ควรจัดทำแบบฟอร์มหนังสือแสดงเจตนา เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ป่วยหรือผู้ที่ต้องการทำ

2. บุคคลทั่วไปหรือผู้ป่วยที่มีสติสัมปชัญญะดี สามารถทำหนังสือแสดง
เจตนาตามมาตรา 12 ได้ด้วยตนเอง แต่ควรปรึกษาหารือแพทย์ พยาบาล
ที่มีความเข้าใจเรื่องนี้

หนังสือแสดงเจตนา

ไม่ประสงค์รับการรักษา ในวาระสุดท้ายของชีวิต

3. ผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาควรแจ้งให้คนในครอบครัว ญาติมิตร
คนใกล้ชิดรับทราบเรื่องการทำหนังสือ

โลกทัศน์

ผู้ป่วยมีสิทธิทำหนังสือ
เจตนาประสงค์ไม่รับ
การรักษาเมื่อถึง
วาระสุดท้ายของชีวิต
โดยแจ้งความต้องการกับ
แพทย์และพยาบาล

วาระสุดท้าย สิข๓๓๓

4. แพทย์ พยาบาลที่ ดูแลผู้ป่วยตามหนังสือแสดงเจตนาไม่ต้องรับผิดชอบ
กฎหมาย เพราะทำด้วยเจตนาดีตามความประสงค์ของผู้ป่วย และกฎหมาย
สุขภาพแห่งชาติให้ความคุ้มครองไว้

วาระสุดท้ายของชีวิต ” หมายความว่า ภาวะของผู้ทำหนังสือแสดงเจตนาอัน
เกิดจากการบาดเจ็บหรือโรคที่ไม่อาจจะรักษาให้หายได้และจากการพยากรณ์
โรคตามมาตรฐานทั่วไปในทางวิชาชีพ เห็นว่า ภาวะนั้นจะนำไปสู่การตาย
อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในระยะเวลาที่ไม่นาน และให้รวมถึงภาวะที่ผู้ป่วยอยู่ใน
สภาพผักถาวรด้วย

“ สภาพผักถาวร ” หมายความว่า ภาวะของผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยตาม
มาตรฐานทางวิชาการแพทย์ว่า มีการสูญเสียหน้าที่อย่างถาวรของเปลือก
สมองใหญ่ ที่ทำให้ขาดความสามารถในการรับรู้และติดต่อสื่อสารอย่าง
ยาวนานและถาวร โดยปราศจากพฤติกรรมการตอบสนองใดๆ ที่แสดงถึงการ
รับรู้ได้

ข้อดีในการทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์ รับการรักษาของผู้ป่วยในวาระสุดท้าย

ผู้ป่วยสามารถแสดงความประสงค์หรือความต้องการไว้ล่วงหน้า
เกี่ยวกับวิธีการรักษาที่ตนปรารถนาหรือไม่ปรารถนา ในเวลาที่ตน
ไม่รู้สึกรู้สัวหรือไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ รวมทั้งความต้องการที่จะ
เสียชีวิตที่บ้าน หรือต้องการอยู่ใกล้ชิดกับคนในครอบครัว ญาติมิตร
คนใกล้ชิด

ข้อดีในการทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์ รับการรักษาของผู้ป่วยในวาระสุดท้าย

ผู้ป่วยสามารถแสดงความประสงค์หรือความต้องการไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับวิธีการรักษาที่ตนปรารถนาหรือไม่ปรารถนา ในเวลาที่ตนไม่รู้สึกรู้ตัวหรือไม่สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ รวมทั้งความต้องการที่จะเสียชีวิตที่บ้าน หรือต้องการอยู่ใกล้ชิดกับคนในครอบครัว ญาติมิตร คนใกล้ชิด

ข้อดีของการปฏิเสธการรักษา ที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิต

1. การรักษาผู้ป่วยระยะสุดท้ายหลายกรณีไม่เกิดประโยชน์แก่ผู้ป่วย
อาจทำให้ผู้ป่วยได้รับความทุกข์ทรมานจากการใช้เครื่องกู้ชีพต่างๆ
เช่น การเจาะคอใส่ท่อช่วยหายใจ การปั๊มหัวใจ หรือการใช้อุปกรณ์
ต่างๆ ที่ช่วยยืดการตายออกไป แต่ไม่ทำให้คุณภาพชีวิตผู้ป่วยดีขึ้น
2. ผู้ป่วยไม่ถูกทอดทิ้ง ยังคงได้รับการดูแลจากแพทย์ พยาบาล เพื่อให้
ได้รับความสบายจนเสียชีวิตลงอย่างสงบตามธรรมชาติ

สรุป

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550 มาตรา 12 ผู้ป่วยที่อยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิต สามารถแสดงความประสงค์ที่จะไม่รับบริการทางการแพทย์ และ พ.ร.บ. มาตรา 12 บุคคลมีสิทธิทำหนังสือแสดงเจตนาไม่ประสงค์จะบริการสาธารณสุขที่เป็นไปเพียงเพื่อยืดการตายในวาระสุดท้ายของชีวิตตนได้ การดำเนินการตามหนังสือแสดงเจตนาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อผู้ประกอบการวิชาชีพด้านสาธารณสุขได้ปฏิบัติตามเจตนาของบุคคลตามวรรคหนึ่งแล้วมิให้ถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดและให้พ้นจากความรับผิดชอบ

สวัสดีครับ

สวัสดีครับ

ขอบคุณครับ / ค่ะ

ขอบคุณครับ / ค่ะ